

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5141/2543

นาง วรรณมา บริสุทธิ์ กับพวกโจทก์ ผู้ร้องสอด โจทก์ นาง วลี เทพหัสดิน ณ อยุธยา กับพวกโจทก์ นาง สุรี จารุศร
ในฐานะผู้จัดการมรดกนาย สว่าง จารุศรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1723

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้จัดการมรดกต้องจัดการโดยตนเองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1723 เมื่อ
โจทก์ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกจึงไม่อาจจัดการมรดกได้โดยตนเอง ทั้งเหตุที่ต้องโทษจำคุกก็
เนื่องมาจากการเบียดบังทรัพย์ของผู้อื่นเป็นของตนในฐานะผู้มีอำนาจจัดการทรัพย์ ดังนี้ ถือได้ว่ามี
พฤติการณ์ที่ไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้จัดการมรดก

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากเดิมศาลฎีกามีคำพิพากษาที่ 2621/2534 ให้ถอนนางสุรี จารุศร จำเลย ออกจาก
การเป็นผู้จัดการมรดก และมีคำสั่งตั้งนายสิงหวิชัย จารุศร โจทก์ที่ 2 และนางสุวลัย จันทวานิช ผู้
ร้องสอดที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดกของนายสว่าง จารุศร ผู้ตายต่อมาผู้ร้องสอดที่ 2 ยื่นคำร้องว่า
หลังจากที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาดังโจทก์ที่ 2 และผู้ร้องสอดที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแล้ว
โจทก์ที่ 2 และผู้ร้องสอดที่ 2 ได้ร่วมกันจัดการทรัพย์มรดกของผู้ตายตลอดมาแต่ยังไม่เสร็จสิ้น
ต่อมาโจทก์ที่ 2 ถูกคนร้ายใช้อาวุธปืนยิงถึงแก่กรรม ผู้ร้องสอดที่ 2 จึงไม่อาจจัดการมรดกของผู้ตาย
ต่อไปแต่โดยลำพังได้ จึงมีเหตุขัดข้องในการจัดการมรดกของผู้ตาย ขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ร้องสอด
ที่ 2 ให้เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายต่อไปแต่ผู้เดียวโจทก์ที่ 1 ยื่นคำคัดค้านว่า โจทก์ที่ 1 เป็นบุตร
ชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายและนางกิริสนาหรือภรรยา เจริญมาศ และเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา
เดียวกันกับโจทก์ที่ 2 ต่อมาผู้ตายได้หย่าขาดกับนางภรรยาแล้วจดทะเบียนสมรสกับจำเลย และมี
บุตรกับจำเลยอีก 2 คน คือผู้ร้องสอดที่ 1 และผู้ร้องสอดที่ 2 ในระหว่างที่ผู้ร้องสอดที่ 2 กับโจทก์ที่
2 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายทั้งสองคนได้ร่วมกันจัดการทรัพย์มรดกโดยมีพฤติการณ์ส่อไปทาง
ทุจริตมิได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้จัดการมรดกให้ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ร้องสอดที่ 2 จึงไม่
เหมาะสมที่จะเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายอีกต่อไป ขอให้ยกคำร้องของผู้ร้องสอดที่ 2 และมีคำสั่ง
ตั้งโจทก์ที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายต่อไปจำเลยยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องของผู้ร้องสอดที่
2 และมีคำสั่งตั้งผู้ร้องสอดที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายต่อไปผู้ร้องสอดที่ 1 ยื่นคำคัดค้านว่า ผู้
ร้องสอดที่ 1 เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายกับจำเลย เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับผู้
ร้องสอดที่ 2 ผู้ร้องสอดที่ 2 ไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายอีกต่อไป ขอให้ยกคำร้องของ
ผู้ร้องสอดที่ 2 และมีคำสั่งตั้งผู้ร้องสอดที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายต่อไปในระหว่างไต่สวน
คำร้อง จำเลยถึงแก่กรรม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีในส่วนการคัดค้านของจำเลยออกจาก
สารบบความส่วนผู้ร้องสอดที่ 2 แลลงไม่ติดใจที่จะเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายและไม่ติดใจ
สืบพยานศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางวรรณมา จารุศร (บริสุทธิ์) โจทก์ที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของนาย
สว่าง จารุศร ผู้ตาย โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย ให้ยกคำร้องของผู้ร้องสอดที่ 1 และผู้
ร้องสอดที่ 2 ผู้ร้องสอดที่ 1 อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้โจทก์ที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดก
ของนายสว่าง จารุศร ผู้ตาย โดยให้มีสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและอยู่ในเงื่อนไขที่ว่า

ถ้าจะจำหน่ายจ่ายโอนหรือก่อภาระติดพันกับทรัพย์สินมรดกที่มีหลักฐานทางทะเบียนให้แก่บุคคลที่มีใช้ทายาทที่มีสิทธิรับมรดกโดยมิได้รับความยินยอมจากทายาททุกคนแล้ว จะต้องขออนุญาตศาลก่อนเป็นกรณีไปนอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นผู้ร้องสอดที่ 1 ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การเป็นผู้จัดการมรดกโดยหลักแล้วผู้จัดการมรดกต้องจัดการโดยตนเองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1723 เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏต่อศาลโดยชัดแจ้งว่าโจทก์ที่ 1 ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก 5 ปี ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1875/2543 เช่นนี้จึงไม่อาจจัดการมรดกได้โดยตนเอง ทั้งเหตุที่ต้องโทษจำคุกก็เนื่องมาจากการเบียดบังทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นของตนในฐานะผู้มีอำนาจจัดการทรัพย์สิน ดังนี้ ถือได้ว่ามีพฤติการณ์ที่โจทก์ที่ 1 ไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้จัดการมรดกพิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำร้องขอของโจทก์ที่ 1 ด้วย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

ประพันธ์ ทรัพย์แสง · สมศักดิ์ วงศ์ยืน · ดลจรัส รัตนโสภิต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5141/2543>